

Nr 93.

Av herr **Bergman** och herr **Björck, John**, *angående höjning av arvodet till lärare i fortsättningsskola och ersättningskola.*

På förslag av Kungl. Maj:t beslöt 1933 års riksdag att i besparingssyfte ej oväsentligt minska anslaget för avlönande av lärare vid fortsättningsskolor.

Enligt intill utgången av budgetåret 1932/1933 gällande bestämmelser skulle arvodet för lärare i fortsättningsskola och ersättningsskola utgå med minst 2 kronor 50 öre för undervisningstimme i fortsättningsskola och med minst 1 krona 50 öre för undervisningstimme i ersättningsskola, dock att arvodet för manlig eller kvinnlig slöjd skulle utgöra för undervisningstimme i fortsättningsskola minst 1 krona 75 öre och för undervisningstimme i ersättningsskola minst 1 krona 25 öre samt arvodet för undervisning i hushållsgöromål i fortsättningsskola minst 2 kronor för undervisningstimme, ävensom att för undervisning i ämnet arbetskunskap, i den mån undervisning i kvinnlig slöjd och hushållsgöromål ej inginge däri, till lärare, som förklarats därtill berättigad, arvodet skulle utgå med minst 3 kronor för undervisningstimme. Statsbidrag till avlönande av dessa lärare skulle utgå med belopp, motsvarande de sålunda fastställda minimiarvodena.

De sålunda fastställda arvoden sänktes av 1933 års riksdag med 10—20 procent för samtliga lärare i fortsättnings- och ersättningsskola utom vad beträffar arvodet för lärare i hushållsgöromål.

Initiativet till arvodenas beskärning hade tagits av granskningsnämnden, vilken med hänsyn till det då rådande statsfinansiella läget föreslog en rad besparingsåtgärder på olika områden.

Skolöverstyrelsen avstyrkte granskningsnämndens förslag att minska ifrågavarande arvoden. I motsats till granskningsnämnden hävdade överstyrelsen, att dyrtidssynpunkter icke gjort sig gällande vid arvodenas fastställande. De hade dessutom blivit fastställda under godkännande av grundsatsen, att för undervisningen i fortsättningsskolan borde utgå högre ersättning än för undervisningen i folkskolan. Överstyrelsen anförde beträffande fortsättningsskolearvoden vidare bl. a. följande:

»I och för sig äro också dessa arvoden så låga, att de icke kunna minskas, utan att undervisningen vid fortsättningsskolan blir i fråga om ersättningens storlek försatt i en olycklig särställning vid jämförelse med förhållandena vid andra skolor. Beaktas bör, att arvodet för lärare vid fortsättningsskolor beräknas endast för antalet lektionstimmar utan hänsyn till den tid läraren måste använda till förberedelse och till granskning av lärjungarnas skrivnin-

gar. I verkligheten blir därför ersättningen för lärarnas arbete betydligt lägre för timme än det i löneförfattningarna angivna arvudet.»

Då departementschefen likväl i 1933 års statsverksproposition ansåg sig böra föreslå nedsättning i de dittills utgående arvodenavarna var denna åtgärd uteslutande föranledd av de statsfinansiella förhållandena.

Här ifrågavarande arvodesminskning har nu varit bestående i tre år. Då frågan om en återgång till före budgetåret 1933/1934 gällande bestämmelser på grund av motioner senast var föremål för behandling vid 1934 års riksdag, uttalade statsutskottet i yttrande (nr 8: 150) över nämnda motioner såsom skäl för avstyrkande av desamma, att denna fråga så nyligen prövats av Kungl. Maj:t och riksdag, och att ett bifall till vad i motionerna yrkats skulle medföra en betydligt ökad belastning av riksstatens utgiftssida. Även här anfördes alltså statsfinansiella skäl som orsak till bibehållande av den tidigare företagna nedsänkningen.

Såväl departementschefens som statsutskottets uttalanden i denna fråga få väl anses innebära att det ej kan ha varit vare sig Kungl. Maj:ts eller riksdagens avsikt att låta arvodesminskningen bestå längre än som motiverades av den ekonomiska krisen.

Ehuru det statsfinansiella läget i år så förbättrats, att Kungl. Maj:t ej endast kunnat i väsentliga avseenden föreslå återgång till före kristiden beviljade anslag på olika områden utan därjämte även anvisa medel för nya anslagsbehov och sänkning av skatten, har dock anslaget till avlönande av lärare i fortsättningsskola upptagits med det från och med budgetåret 1933/1934 reducerade beloppet.

Då enligt skolöverstyrelsens bestämda mening denna arvodesminskning medfört att undervisningen i fortsättningsskolan blivit ifråga om ersättningen försatt i en missgynnad undantagsställning och att reduceringen endast kunnat motiveras med statsfinansiella förhållanden synes nu en återgång till de intill utgången av budgetåret 1932/1933 gällande arvodesbestämmelserna böra ske. Att märka är, att det här icke är fråga om en förhöjning av under normala förhållanden utgående ersättning utan om att återställa arvodenavarna till vad som tidigare ansetts skäligt.

Under hänvisning till vad här ovan blivit anfört hemställles,

att riksdagen må

dels för budgetåret 1936/1937 fastställa arvudet till lärare i fortsättningsskola och ersättningsskola för undervisningstimme i fortsättningsskola till minst 2 kronor och 50 öre och för undervisningstimme i ersättningsskola till minst 1 krona 50 öre, dock att arvudet för undervisning i manlig och kvinnlig slöjd skall utgöra för undervisningstimme i fortsättningsskola minst 1 krona och 75 öre, för undervisningstimme i ersättningsskola minst 1 krona och 25 öre samt arvudet för undervisning i hushållsgöromål i fortsättningsskola minst 2 kronor för undervisningstimme, ävensom att för undervisning i

ämnet arbetskunskap, i den mån undervisningen i kvinnlig slöjd och hushållsgöromål ej ingår däri, till lärare, som förklarats därtill berättigad, arvodet skall utgå med minst 3 kronor för undervisningstimme, samt att statsbidragen till avlönande av dessa lärare måtte utgå med belopp, motsvarande minimiarvodena;

dels ock besluta den av ett bifall till detta yrkande betingade höjningen av det ordinarie förslagsanslaget till avlönande av lärare vid fortsättningsskolor.

Stockholm den 21 januari 1936.

J. Bergman.

John Björck.
